

THE WORLD DURING A PANDEMIC: NEW CHALLENGES AND THREATS

Abstracts of XXII International Scientific
and Practical Conference
Germany, Berlin
9– 10, August 2021

**Germany, Berlin
9 – 10, August 2021**

UDC 001.1

BBK 29

The 22th International scientific and practical conference
“The World During a Pandemic: New Challenges and Threats”
(August 9-10, 2021) Littera Verlag, Berlin, Germany. 2021.
128 p.

ISBN 978-3-9855278-8-5

The recommended citation for this publication is:

*Petrov P. Learning Styles and Strategies // The World During a
Pandemic: New Challenges and Threats. Abstracts of the 22th
International scientific and practical conference. Littera Verlag,
Berlin. 2021. Pp. 39- 43. URL: <http://el-conf.com.ua/>.*

Science editor:

Solodka N.V.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Reviewers:

Peter Banagl

Professor in the Mathematisches Institut, Heidelberg University, Germany

Steven Koonin

Professor of Information, Operations & Management Sciences, NYU Stern

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: el-conf@ukr.net

homepage: <http://el-conf.com.ua>

©2021 Littera Verlag

©2021 Authors of the articles

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІЛОСОФІЇ АНТРОПОЛОГІЧНОЇ ШКОЛИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Шпіляревич В.В.,

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника,
доцент*

Анотація: стаття присвячена дослідженню окремих аспектів філософії антропологічної школи кримінального права, засновником якої є італійський кримінолог єврейського походження, тюремний лікар-психіатр Чезаре Ломброзо.

Ключові слова: кримінальне право, «природжений злочинець», злочин, покарання, заходи безпеки.

Антропологічна школа кримінального права – це одна з наукових теорій (напрямів, течій, учень) кримінального права, яка виникла в 70-х рр. XIX століття та розглядає злочинність як біологічне явище. Її засновником є італійський кримінолог єврейського походження, тюремний лікар-психіатр Чезаре Ломброзо, який одного разу якось ранком похмурого грудневого дня виявив на черепі каторжника цілу серію ненормальностей ... аналогічних тим, які є у нижчих хребетних. При виді цих дивних не нормальностей як ніби яскраве світло освітило темну рівнину до самого горизонту і він усвідомив, що проблема сутності та походження злочинців була призначена саме для нього [1, с. 2]. Це і стало поштовхом до розробки Чезаре Ломброзо досліджуваної школи кримінального права, яка іноді так і називалася – «домброзіанство», в основі вивчення якої він поставив самого злочинця, а не соціальні причини та умови злочинності.

Насамперед варто відмітити, що сама назва антропологічної школи кримінального права походить від антропологічних ознак, зокрема, особливостей зовнішньої будови людського тіла, які в цілому визначають людську психіку, весь внутрішній світ, у тому

числі, й злочинні нахили людини. А свого найбільшого поширення вона отримала в період імперіалізму, коли злочинність, особливо професійна, стала набувати загрозливих розмірів. Майже повністю ігноруючи соціальні причини та умови існування злочинності, буржуазні юристи – представники так званої класичної школи кримінального права – заявляли про те, що для протидії злочинності вистачає добре розробленого кримінального права. Оскільки стало очевидним, що кримінальне право, яке ґрунтувалось на теоріях класичної школи, було не здатне стримувати зростання злочинності, виникла необхідність в розробці нового підходу до вирішення вказаних проблем. Таким чином, антропологічна школа з'явилася в кримінальному праві як певна реакція на обмежений догматичний характер класичної школи, що практично не брала до уваги при рішенні питання про кримінальну відповідальність особу злочинця. Проте, якщо класична школа обґрунтовувала залежність кримінальної відповідальності лише від суспільно небезпечного діяння (концепція «кримінального права діяння»), то антропологічна школа кримінального права при вирішенні питання про кримінальну відповідальність враховувала лише особу злочинця (концепція «кримінального права діяча») [2]. Зокрема, Чезаре Ломброзо як засновник антропологічної школи кримінального права відкидав вчення класичної школи кримінального права про те, що злочин є властивою рисою людської природи, натомість сформулював положення про «природженого злочинця», згідно з яким деякі особи вже народжуються злочинцями і про це можна судити за певними їх фізичними ознаками (стигматами), зокрема, такими, як форма черепа, риси обличчя, зморшки, та певними психологічними властивостями (наприклад, жорстокість, нечутливість до болю). Тобто всі «природжені злочинці» мають відповідні психономічні атрибути або деформації. При цьому, коли більшість особистостей розвиваються протягом життя, то палкі злочинці деградуєть суспільно або життєво. Якщо кримінальність була успадкована, то «природженого злочинця», на думку ученого, можна відрізнити за такими спадковими ознаками

(стигматами), як: великі щелепи, виступ щелепи вперед, низьке чоло, високі вилиці, сплюснений або повернутий вгору ніс, клаповухість, соколоподібний ніс або м'ясисті губи, дуже верткі («бігаючі») очі, скупа борода, лисина, нечутливість до болю, довгі руки. Більше того, опираючись на багаторічний практичний досвід, а саме дослідження 383-х черепів померлих осіб, 3 839-ти черепів живих людей, на опитуваннях більше 25-ти тисяч злочинців та порівнянні отриманих емпіричних даних із інформацією про добропорядних громадян, Чезаре Ломброзо вважав, що саме череп і обличчя є основою для генетичної криміналістики, які можна виміряти за допомогою краніографа, який він сам і винайшов. Так, за підсумками проведених наукових досліджень Чезаре Ломброзо констатував, що у злочинців є характерні особливості – відсутність чіткої межі росту волосся, великі ніздрі, виступаючі вуха і горбисте обличчя з кривим носом [3]. Їм, як правило, властиві особлива рухливість рук і обличчя, невеличкі, рухливі, неспокійні, найчастіше косі очі, зрощені брови, рідка борода, кривий, запалий, іноді кирпатий ніс тощо. Натомість вбивцям характерні такі антропологічні ознаки, як: холодні, скляні, нерухомі та іноді налиті кров'ю очі, великий орлиний, загнутий униз ніс, добре розвинені ікла, міцні щелепи, широкі вилиці, тонкі губи тощо [1, с. 43; 4, с. 251]. Для гвалтівників притаманні типові блискучі очі, а також такі риси обличчя, як: великі щелепи, роздуті губи, жіночні рухи тіла та хрипкий голос [4, с. с. 251, 252]. Крім того, учений стверджував, що руді злочинці зустрічаються вкрай рідко, а ось брюнети, які віддають перевагу крадіжкам, і шатени, які схильні до вбивств, вчиняють злочини найчастіше. Блондини в його книзі «Антропометрія 400 правопорушників» зайняли нішу гвалтівників і шахраїв [3].

Серед усіх злочинців Чезаре Ломброзо окремо виділяв та на основі аналізу портретів відомих політичних діячів Франції (Марата, Дантона, Луїзи Мішель та інших) вивчав тип «політичного злочинця», якому нібито з дитинства притаманний дух руйнування та особливі фізичні ознаки виродження: ненормальні вуха, надбрівні дуги, сильно виражений щелепний діаметр [4, с.

252]. Він також був далеко не першим ученим, який відмічав подібність між геніальністю та божевіллям.

Отож, якщо аналізувати в сукупності всі ознаки (стигмати), які, на думку Чезаре Ломброзо, можуть характеризувати «природженого злочинця», то їх учений поділив на дві великі групи [4, с. 251]:

1) зовнішні ознаки (стигмати): відхилення розміру голови від типу, властивого расі; надмірні розміри щелеп та вилиць; асиметрія обличчя; занадто малий або великий розмір вух, що стирчать як у шимпанзе; ніс плоский – у злодіїв або гострий – у вбивць; велика кількість різноманітних, передчасних зморшок; дефекти грудної клітини; надмірна довжина рук, зайве число пальців тощо;

2) внутрішні ознаки (стигмати): знижена чутливість до болю; підвищена гострота слуху, нюху; велика моторність; підвищена сила лівих кінцівок; відсутність каяття або мук сумління; цинізм, зрадництво, жорстокість, марнославство, мстивість, лінощі; любов до оргій і азартних ігор; поширеність татуїровок, особлива мова «арго».

Щодо впливу на «природжених злочинців», то з цього приводу Чезаре Ломброзо стверджував наступне. Оскільки «природжений злочинець» рано чи пізно повинен вчинити злочин, то немає потреби цього моменту очікувати – їх необхідно знищувати чи ізолювати від суспільства. Засуджувати їх також недоцільно [4, с. 251], так як злочин – це біологічне явище, то покарання не зможе досягнути своєї кінцевої мети, а тому слід до осіб, що мають стигмати злочинця, замість покарання застосовувати заходи безпеки [1, с. 184]. Це обумовлено тим, що будь-який злочин у своєму виникненні має безліч причин, які дуже часто поєднуються одна з одною. Але його не завжди можна попередити покаранням, тому що насильство викликає насильство, а жорстокі репресії мають ще один недостаток – вони породжують гордість. Тому в той час, коли звичайних злочинців необхідно виключити із цивілізованого суспільства, то, наприклад, політичних злочинців достатньо буде вилучити із того державного чи

соціального середовища, в якому вони виявилися непристосованими. У зв'язку з цим вигнання (висилка) – це найбільш підходящий для них захід [1, с. с. 11, 296, 297].

З часом в юридичній науці почало формуватися негативне ставлення до антропологічної теорії Чезаре Ломброзо, яке в більшості випадків пояснювалося тим, що в ній вбачались «мудрування» френологів і фізіономістів – представників двох напрямів, що існували в судовій медицині та психології у XVIII – першій половині XIX ст. Зокрема, фізіономіка стверджувала, що мотиви поведінки людей можна встановити за рисами їх обличчя. Відповідно до цього «природжених злочинців» видають бігаючі очі, в'яле підборіддя та «високомірно піднятий» ніс. Що стосується френологів, то вони досліджували властивості людської особистості, її творчий потенціал і нахили з особливостей будови черепа. Так, «шишки» відповідної форми вказували на ті чи інші якості (наприклад, агресивність) [1, с. с. 6, 7].

Саме під впливом нищівної критики антропологічна школа кримінального права почала зазнавати деяких змін. Зокрема, Чезаре Ломброзо перестав вважати злочинність лише атавізмом і висунув положення про те, що вона обумовлюється не тільки «природженими злочинцями», а й «етичним божевільям та епілепсією». Більше того, він став визнавати вплив на злочинність низку соціальних детермінант: метеорологічні і кліматичні, орографічні, расові, вплив цивілізації, преси, імміграції, харчування, алкоголізму, освіти, бідності, багатства, релігії, виховання тощо. Це й обумовило розуміння ним злочинця дещо по-іншому – як морально помішаної людини (божевільної у сфері етики), а потім вже стверджував, що злочинець – це епілептик. Хоча така думка ученого в майбутньому не підтвердилась, оскільки як виявилось згодом багато закоренілих злочинців не мали ніяких ознак епілепсії, а багато епілептиків ніколи ніяких злочинів не вчиняли [5, с. 32].

Таким чином, резюмуючи все вище наведене, слід констатувати, що саме антропологічна школа кримінального права започаткувала дослідження так званого «небезпечного

стану» особи та заходів безпеки як одних з найбільш ефективних заходів протидії злочинності, які на сьогодні успішно вивчаються у вітчизняній науці, як кримінології, так і кримінального права.

Література:

1. Ломброзо Ч. Преступный человек. Мидгард, 2005. 876 с.
2. Антропологічна школа кримінального права. Електронний ресурс. Режим доступу: https://vseslova.com.ua/word/%D0%90%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0_%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0-4819u.
3. Чезаре Ломброзо – ідеї і омани відомого психіатра. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zvidusil.in.ua/cezare-lombrozo/>.
4. Гусар Л. Біологічна концепція Чезаре Ломброзо. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 8. С. 249–253.
5. Щербак А. Е. Злочинний чоловік (вроджений злочинець – морально-схиблений – епілептик) по Ломброзо. Санкт-Петербург : тип-лит. П. І. Шмідта, 1889. 52 с.

УДК 631.165.2: 633.174: 631.811.98 Сільськогосподарські науки

ВПЛИВ ГЕРБІЦИДУ І РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН НА ВМІСТ І СПІВВІДНОШЕННЯ ХЛОРОФІЛІВ У ЛИСТКАХ СОРИЗУ

Шутко С.С.,

кандидат сільськогосподарських наук
Уманський національний університет садівництва
м. Умань, Україна

Анотація. Такі фізіологічно активні речовини як гербіциди та регулятори росту рослин, здатні впливати на обмін речовин у сільськогосподарських рослинах, зокрема на накопичення